

ELEMENTS D'AHIR, NECESSITATS DE SEMPRE

Xavier Cervera, creador de Fòrum Vicus

Les ciutats i pobles del nostre país compten amb una presència important d'elements materials que ens recorden les necessitats diverses que tenia la societat del passat i com les resolïa i organitzava. Algunes de caràcter públic, altres de caràcter privat. Cal ressaltar que sovint, aquests elements esdevenen invisibles al públic en general, ja sigui perquè la seva ubicació és en un espai interior d'un local o habitatge, o bé perquè malgrat estar situats en un espai públic, sovint són força imperceptibles a la vista. A voltes cal activar el "zoom" innat que tota persona porta dins seu i que sembla que anem perdent o reduint la seva intensitat amb el pas dels anys, a diferència del que passa durant la nostra infantesa. Personalment, experimento aquest fenomen en moltes ocasions quan porto a terme visites guiades amb presència de criatures que capten amb una avidesa sorprenent, tot allò que expliques i que pregunten sobre altres coses que observen encara que no siguin objecte de la visita, perquè el seu grau visual els porta a descobrir-ho de manera natural i espontània. A tota aquesta situació diferencial, marcada per l'edat cal sumar-hi en el cas de les persones adultes, el ritme de vida frenètic, la constant i massiva informació que rebem diàriament i segurament els condicionants de l'educació i formació que hem rebut. De manera que no som una excepció, quan un dia determinat, descobrim un element nou per nosaltres, però que fa dècades o segles que és en un indret. La sorpresa té una grandesa afegida quan la descoberta es produeix en un punt on per les nostres circumstàncies personals hi transitem de manera habitual o força recurrent.

Els relats amagats del patrimoni

La ciutat de Vic no és cap excepció, ans al contrari. Compta amb un nombre considerable d'elements curiosos que permetien en el passat, resoldre i facilitar situacions diverses. Algunes necessitats d'ahir, són encara vigents avui i resoltes amb elements moderns que han permès reformular la manera de gestionar necessitats de sempre.

A tall d'exemples tenim elements associats a l'organització de la mobilitat als carrers que els comparem amb els actuals senyals de trànsit, o les proteccions de façanes contra els impactes accidentals dels carruatges, avui reinterpretades amb una munió de fitons escampats pel paisatge urbà.

Necessitats com les de trucar a les portes, veure qui truca, controlar el calaix de la botiga sense ser-hi present, pujar o baixar mercaderies als habitatges, guardar els diners en una caixa gestionada per diverses persones i garantir la seguretat i transparència dels moviments econòmics, senyalitzar el nom d'un carrer o d'un comerç de manera que les persones analfabetes que no sabien "llegir" ho interpretessin amb símbols, elements per evitar les orinades en espais públics, comunicar a la població avisos d'interès general i un llarg etc.

Avui, timbres, videoporters, alarmes i càmeres de seguretat, ubicacions en directe i gps, xarxes socials, elevadors hidràulics, publicitat de tota mena, noticiaris, mails, xarxes de subministres d'aigua i llum i telèfon. Tot aquest conjunt de comoditats i prestacions que ens fan la vida més còmode, segura o productiva, ja eren una realitat en el passat.

Avui, des de la sensibilitat i el respecte pels elements patrimonials que ens parlen de tot això, és un encert que aguditzem la nostra mirada per conèixer, estimar i defensar la seva preservació, evitar-ne la desaparició i revertir el menyspreu que la falsa modernitat sovint ens ha portat a retirar-los o destruir-los fins fa ben poc.

En el camp de la rehabilitació d'edificis o espais urbans, cal un creixement i una expansió sense límits de tot aquest coneixement i riquesa cultural. Contràriament, podem presenciar com una façana que s'està sorrejant perdi un rètol que indicava quin comandament s'allotjava en aquella casa durant les Guerres Carlines, on era un refugi pels bombardejos de la Guerra Civil o que un enteixinat de la Plaça Major perdi el passa claus .

Els elements d'ahir també són un tret de personalitat peculiar de la nostra ciutat. Des dels més artístics guardarodes modernistes, dissenyats per l'arquitecte Pericas fins a les fornícules més sòbries.

La difusió constant i el coneixement sobre tots aquests elements, en forma d'articles, publicacions i visites guiades faran possible que Sumem Patrimoni.

